

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoE/5/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8310202016
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8310202016.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mliekarenská 10, IČO: 35792752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47233516, proti povinnému: F. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Jánom Sokolom, Exekútorský úrad Košice, Jantárová 30, o vymoženie 1.488,42 Eur s príslušenstvom, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 22.6.2011 pod č.k. 17Er/80/2010 - 26, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a povinnému náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné vyššie označeným uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v nadväznosti na § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Rozhodol tak po zistení, že exekučným titulom v danom prípade je rozhodcovský rozsudok zo dňa 11.2.2008 pod sp. zn. RK-796/07-MK, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.2.2008 a vykonateľnosť dňa 24.2.2008. Rozhodcovským rozsudkom bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu vo výške 44.840,- Sk (1.488,42 Eur) spolu so 6% ročným úrokom od 8.9.2007 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 149,- Sk a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 1.500,- Sk.

Uzavrel, že vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu - Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000053520 zo dňa 28.12.2006, a to oprávneného ako dodávateľa v zmysle definície podľa článku 2 písm. c/ Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a povinného ako spotrebiteľa v zmysle definície spotrebiteľa podľa článku 2 písm. b/ tejto Smernice, túto úverovú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, kde povinný je v pozícii spotrebiteľa. Ako už bolo vyššie uvedené, exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok. Rozhodcovská doložka je súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je nekalou v zmysle článku 3 ods. 3 a prílohy 5 Smernice Rady, a to z toho dôvodu, že v porovnaní s dodávateľom nachádza sa spotrebiteľ v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti; táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť, pretože jej súčasťou sú aj všeobecné podmienky poskytovania úverovej zmluvy. Preto rozhodcovská doložka je neplatná aj v zmysle § 53 ods. 5 v

nadväznosti na § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 18 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFIREAL Slovakia, spol. s r.o. (predchodcu oprávneného) mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní a znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie sporu štátnym súdom. V rozhodcovskej doložke je uvedené, že akékoľvek spory vzniknuté z tejto zmluvy alebo v súvislosti s ňou budú rozhodované v rozhodcovskom konaní niektorým zo štyroch konkrétne uvedených rozhodcov. Rozhodcovskú doložku si povinný ako spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Na základe uvedených zistení dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je nekalou, resp. neprijateľnou podmienkou, ktorá nie je pre spotrebiteľa záväzná, pretože je neplatná. Z tohto dôvodu žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie oprávnený, ktorým žiadal zrušiť uznesenie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 103,44 Eur s DPH. V odvolaní, okrem iného, zvýraznil rozsah preskúmvacej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k exekučnému titulu (rozhodcovskému rozsudku), aplikujúc rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 164/96, na posúdenie rozporu plnenia priznaného exekučným titulom ako plnenia objektívne možného, plnenia právom dovoleného alebo plnenia v súlade s dobrými mravmi, ustanovenia § 35, § 51 ods. 3, § 40 ods. 1 o rozhodcovskom konaní v znení do 30.6.2009 a v znení po 1.7.2009, ako aj ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p.. Taktiež poukázal na oddelenie nachádzacieho konania a konania exekučného. V tejto súvislosti poukázal na niektoré rozhodnutia súdu a iných orgánov Slovenskej republiky, osobitne na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci C - 40/08. Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený preskúmavať materiálnu pravosť exekučného titulu, pretože v konaní nevystupuje v pozícii prvostupňového súdu rozhodujúceho o platnosti zmluvy, v pozícii prvostupňového súdu rozhodujúceho o priznaní plnenia, či v pozícii súdu konajúceho o zrušení rozhodcovského rozsudku. Mal konať ako exekučný súd v rozsahu právomoci, ktorú mu určuje Exekučné poriadok. Bez významu nie je ani to, že rozhodnutie je porušenie rovnosti účastníkov (čo exekučný súd paradoxne vyčíta rozhodcovskému konaniu, resp. rozhodcovskej doložke). Ochrana spotrebiteľa neznamená absolutizovanie jeho postavenia v tom zmysle, že súd bude brať do úvahy len to, čo je v prospech spotrebiteľa. Napríklad v uznesení chýba základný fakt, a to je kvalifikované zhodnotenie procesnej pasivity povinného (napr. nepodanie žaloby o zrušení rozhodcovského rozsudku). Prípustnosť prejednávania a rozhodovania veci zo spotrebiteľskej zmluvy v rozhodcovskom konaní možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť tak z vnútroštátnej úpravy (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), ako aj z komunitárneho právneho rámca (Smernica č. 93/13/EHS, príloha č. 1 písm. q/).

Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považuje najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Čl. 18/18/1 a čl. 18/2 zmluvy takéto ustanovenie neobsahuje. Prejednanie veci v rozhodcovskom konaní je upravené len ako alternatíva k prejednaniu veci pred všeobecným súdom. Právo a povinnosť žalovaného postupovať v rozhodcovskom konaní vyplýva zo zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, rovnako ako je tomu v prípade, ak je konanie začaté pred všeobecným súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok). Z oboch spomenutých ustanovení nie je preto sporné, že prejednanie spotrebiteľskej veci v rozhodcovskom konaní je prípustné, pokiaľ rozhodcovská doložka je prípustná aj v spotrebiteľskej zmluve. Preto argumentácia súdu nemá oporu v právnej úprave, ale je v priamom rozpore so znením ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Preto ustanovenie zmluvy (čl. 18/18/1) je v súlade s prílohou č. 1 k Smernici EHS 93/13 písm. q/, ktoré hovorí o podmienke zmluvy, a nie o rozhodcovskej doložke. Záver exekučného súdu o neplatnosti celej rozhodcovskej doložky predstavuje tiež neprimeraný zásah, pričom v súdnej praxi je nesporné, že pri posudzovaní platnosti právneho úkonu (rovnako aj časti zmluvy) má vždy prednosť výklad zachovávajúci jeho platnosť pre ten výklad, ktorý ho zneplatňuje. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/67/2008, ako aj na rozsudok a postup Okresného súdu Žilina zo dňa 26.5.2009 pod sp. zn. 14C/166/2008 - 82. Z platnej právnej úpravy je nespornou i tá skutočnosť, že zákaz takéto ustanovenia v rozhodcovskej doložke, ktoré by vyžadovalo od spotrebiteľa postupovať výlučne pri riešení svojich nárokov, neznamená

súčasne zákaz veriteľovi, aby ako prvý začal rozhodcovské konanie. Spotrebiteľ môže zostať v konaní rovnako nečinným bez ohľadu na to, či ide o konanie pred všeobecným súdom alebo rozhodcovským súdom. Konanie pred všeobecným súdom nepredstavuje ani záruku „aktivity“ spotrebiteľa. Vzhľadom na dôvody odvolania, podľa jeho názoru, možno všetky ustanovenia rozhodcovskej doložky, uvedenej v zmluve, považovať vo všetkých jej aspektoch za dohodnuté v súlade so zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a Občianskym zákonníkom.

Povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril.

Odvolačný súd prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, jeho rozhodnutie je vecne správne. Preto v tejto súvislosti odvolačný súd plne odkazuje na zdôvodnenie uznesenia okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím dôvodom odvolačný súd dopĺňa:

Súd prvého stupňa žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v podstate z dôvodu, že vzťah medzi účastníkmi vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok. Dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je nekalou, resp. neprijateľnou podmienkou, ktorá nie je pre spotrebiteľa záväzná, pretože je neplatná.

Odvolačný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že zo Zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 28.12.2006, uzavretej medzi predchodcom oprávneného a povinným, z jej obsahu nepochybne vyplýva, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (povinný nie je podnikateľom, je fyzickou osobou). Preto sa zaoberal aj rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 18 zmluvných dojednaní. Dospel k záveru, že táto je v spotrebiteľských zmluvách neprípustná, a preto sa v tejto súvislosti stotožňuje s dôvodmi napadnutého uznesenia.

Odvolačný súd je zároveň toho názoru, že v danom prípade, aj keď bola platne uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, došlo k neplatnému uzavretiu rozhodcovskej doložky v čl. 18 zmluvných dojednaní, že akékoľvek spory z tejto zmluvy budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo rozhodcom, konkrétne menovite uvedeným. Neplatné sú zároveň všeobecné obchodné podmienky aj ako celok, pretože nespĺňajú náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Citované ustanovenie kladne komunikuje aj so všeobecným právnym predpisom, a to ustanovením § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Tieto zákonné náležitosti spĺňa iba zmluva o revolvingovom úvere, nespĺňajú ich však obchodné podmienky (nie sú nikým podpísané a odatumované). Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Zmluva o úvere sa nemôže uzavrieť len s odkazom na obchodné podmienky. Je to zmluva, ktorej obsah a forma sú uvedené v zákone, a tento vylučuje jej uzavretie len

odkazom na obchodné podmienky, pokiaľ ide o spotrebiteľské zmluvy. Ustanovenie § 263 Obchodného zákonníka nie je možné použiť, pretože nejde o obchodno-právny vzťah (povinný v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy nebol podnikateľom). U spotrebiteľských zmlúv niet podobnej úpravy, aká je napr. pri poisťných zmluvách v prípade ustanovenia § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Neplatnosť obchodných podmienok spôsobuje neexistenciu rozhodcovskej zmluvy (doložky), čo znamená, že rozhodcovský súd nemohol daný spor prejednať. Vzhľadom ku svojej odlišnej povahe nemožno rozhodcovskú doložku považovať za koherentnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere, teda platí, že je tu separácia rozhodcovskej zmluvy a zmluvy hlavnej. V danom prípade z vyššie uvedených dôvodov k uzavretiu platnej rozhodcovskej doložky nedošlo, teda jej neexistencia znamená to, že rozhodcovský súd daný spor prejednať nemohol.

V exekučnom konaní je v každom štádiu potrebné skúmať existenciu podmienok konania, pričom jednou z nich je existencia exekučného titulu. Ak tento bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal právomoc (zmluvné dojednania sú ako celok z vyššie uvedených dôvodov neplatné), potom ide o akt, ktorý nemá atribúty exekučného titulu. Výsledkom toho je zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Preto správne rozhodol súd prvého stupňa, ak podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešnému povinnému trovy odvolacieho konania nevznikli, ich náhrada mu priznaná nebola.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.